

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 28. 4. 2021

OSVČ: Přehled nejdůležitějších povinností vůči OSSZ

Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) mají již od zahájení podnikání několik důležitých povinností vůči příslušným správám sociálního zabezpečení (OSSZ, MSSZ nebo PSSZ). Na následujících řádcích přinášíme přehled nejdůležitějších z nich. Přibližujeme také rozdíl mezi hlavní a vedlejší činností, neopomineme ani dobrovolné nemocenské pojištění pro OSVČ nebo paušální daň.

Povinnosti OSVČ vůči ČSSZ začínají hned po zahájení samostatné výdělečné činnosti. Příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ) musí OSVČ nahlásit konkrétní den zahájení podnikání. Mohou tak učinit jednoduše **prostřednictvím jednotného registračního formuláře přímo na živnostenském úřadě vyplněním přílohy pro ČSSZ nebo prostřednictvím oznámení o vstupu do paušálního režimu, které OSVČ podávají správci daně.** Další možností, jak lze ČSSZ informovat o zahájení činnosti, je podání předepsaného [tiskopisu](#) elektronicky, a to prostřednictvím datové schránky nebo s ověřeným elektronickým podpisem, případně také v papírové podobě. **OSVČ mají povinnost tak učinit nejpozději do osmého dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla tato činnost zahájena.** Pokud například zahájíte samostatnou výdělečnou činnost 1. dubna, nejpozději do 8. května musíte tuto skutečnost oznámit ČSSZ. Pokud však OSVČ současně vstupuje do paušálního režimu (což oznamuje správci daně), musí zahájení samostatné výdělečné činnosti oznámit OSSZ nejpozději v den, kdy byla činnost zahájena, jinak nebude splněna jedna ze základních podmínek pro účast v paušálním režimu.

Povinnosti OSVČ vůči OSSZ

Hlavními povinnostmi OSVČ (po zahájení činnosti) v rámci sociálního zabezpečení jsou při splnění zákonem stanovených podmínek **platba pojistného a záloh na pojistné na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v případě účasti na nemocenském pojištění (které je pro OSVČ dobrovolné) placení tohoto pojistného a dále podávání [Přehledu o příjmech a výdajích](#) za kalendářní rok.**

Dále je OSVČ povinna oznámit příslušné správě sociálního zabezpečení:

- den znovuzahájení samostatné výdělečné činnosti (oznámení o opětovném zahájení samostatné výdělečné činnosti má OSVČ povinnost podat [na předepsaném tiskopisu](#)),
- den ukončení samostatné výdělečné činnosti,
- den zániku oprávnění vykonávat samostatnou výdělečnou činnost,
- den, od kterého byl OSVČ pozastaven výkon samostatné výdělečné činnosti,
- den zániku důvodu pro výkon vedlejší samostatné výdělečné činnosti, a to v případě, že OSVČ oznámila vznik těchto skutečností pro účely výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti.

Podrobně rozepsaný přehled všech povinností OSVČ vůči ČSSZ naleznete [na našem webu](#).

Rozdíl mezi hlavní a vedlejší činností pro OSVČ

Postup při zahájení samostatné výdělečné činnosti je v případě hlavní i vedlejší činnosti totožný. Ve své podstatě se liší až v dalších bodech, přičemž jedním z hlavních je rozdíl ve výši povinných odvodů na sociální pojištění.

Minimální výše zálohy na pojistné OSVČ pro rok 2021:

při hlavní činnosti (důchodové pojištění 28 % + příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 1,2 % -> 29,2 % z 8 861 Kč)	2 588 Kč
při vedlejší činnosti (důchodové pojištění 28 % + příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 1,2 % -> 29,2 % z 3 545 Kč)	1 036 Kč

Výkon samostatné výdělečné činnosti jako činnosti vedlejší je podmíněn především objektivními důvody, díky nimž je možné výdělečnou činnost považovat za vedlejší. Na základě zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se samostatná výdělečná činnost považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud OSVČ zároveň v kalendářním roce:

- vykonávala zaměstnání,
- pobírala invalidní důchod (nebo jí vznikl nárok na jeho výplatu), případně jí byl přiznán starobní důchod,
- měla nárok na rodičovský příspěvek nebo na peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu, pokud tyto dávky náleží z nemocenského pojištění zaměstnanců,
- osobně pečovala o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost),
- osobně pečovala o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupních II až IV, pokud se jednalo o osobu blízkou nebo o osobu, jež není osobou blízkou a zároveň žije s OSVČ v domácnosti,
- vykonávala vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání,
- byla nezaopatřeným dítětem (například se soustavně věnovala přípravě na budoucí povolání – studovala).

Aby bylo podnikání možné považovat za výkon vedlejší činnosti, je potřeba, aby OSVČ tuto skutečnost oznámila, a to nejpozději na Přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za daný kalendářní rok, v němž chce být považována za OSVČ vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. Některé z těchto skutečností musí OSVČ následně i doložit, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž podala Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za daný kalendářní rok. Přehled povinně i nepovinně dokládaných důvodů pro výkon vedlejší činnosti naleznete [na webu ČSSZ](#).

OSVČ a nemocenské pojištění

OSVČ nejsou ze zákona povinně účastny nemocenského pojištění, a tak jim nevzniká povinnost platit pojistné na nemocenské pojištění OSVČ, ale mohou se k němu přihlásit dobrovolně. OSVČ, která je účastna nemocenského pojištění, vzniká při vzniku sociální události nárok na tyto dávky: nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství (PPM), otcovská poporodní péče nebo dlouhodobé ošetřovné. Obecné podmínky nároku na tyto dávky nemocenského jsou platné jak pro OSVČ, tak i pro zaměstnance. Podrobnější informace k výplatě jednotlivých dávek pro OSVČ včetně podmínek naleznete [na webu ČSSZ](#).

Výše pojistného na nemocenské pojištění OSVČ je stanovena z měsíčního vyměřovacího základu procentní sazbou ve výši 2,1 %. Měsíční vyměřovací základ nemocenského pojištění si OSVČ určuje svou platbou v rozmezí minimálního a maximálního vyměřovacího základu. V roce 2021 činí tento minimální vyměřovací základ pro nemocenské pojištění 7 000 Kč. Minimální platba pojistného na nemocenské pojištění proto od ledna 2021 činí 147 Kč (7 000 x 2,1 %). Maximální měsíční základ pro pojistné na nemocenské pojištění, ze kterého je vypočítáván denní vyměřovací základ pro dávku nemocenského pojištění, nemůže být vyšší než částka rovnající se průměru, který

z určeného (vypočteného) vyměřovacího základu na naposledy podaném Přehledu o příjmech a výdajích OSVČ připadá na jeden kalendářní měsíc výkonu činnosti, přičemž k přehledu staršímu tří let se nepřihlíží. Nelze-li určit maximální měsíční základ nemocenského pojištění z naposledy podaného Přehledu o příjmech a výdajích, rovná se tento základ polovině průměrné mzdy platné pro daný kalendářní rok. V roce 2021 je to částka 17 721 Kč a platba pojistného stanovená sazbou 2,1 % činí 373 Kč.

OSVČ a paušální daň

Od roku 2021 se mohou OSVČ s příjmy do 1 000 000 Kč přihlásit k paušálnímu režimu a platit jen jednu paušální zálohu ve výši 5 469 Kč, kterou tvoří:

- záloha na daň z příjmů ve výši 100 Kč,
- záloha na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti ve výši 2 976 Kč a
- záloha na pojistné na veřejné zdravotní pojištění ve výši 2 393 Kč.

Tuto jednotnou částku pak v pravidelných měsíčních splátkách hradí příslušnému orgánu finanční správy (správci daně). Tato částka je přitom platná pouze pro rok 2021, výše jednotlivých záloh se bude každý rok měnit.

Protože hlavním záměrem zavedení paušální daně bylo snížení administrativy, nemají OSVČ, které jsou účastny paušálního režimu (platí paušální zálohy) a jejichž daň z příjmu fyzických osob bude rovna paušální dani, povinnost podávat za tento rok Přehled o příjmech a výdajích OSVČ.

Více informací k paušální dani naleznete [na webu ČSSZ](#).